

AKTIVITETER FRA FAFO ØSTFORUM

Lysark fra Fafo Østforum seminar 6. mars - Europautredningen: Arbeidsliv og arbeidsinnvandring. På dette seminaret innledet Fafo-forsker Jon Erik Dølvik, om Europautredningens konklusjoner når det gjelder EØS-

avtalens betydning for norsk arbeidsliv og arbeidsinnvandringen til Norge. Opptak av seminaret er tilgjengelig til 20. mars. (Fafo Østforum, 06.03.12)

[Lysark og nett-tv](#)

The FORMULA Conference 2012 22.-23. mars. Fri bevegelse av tjenester og arbeidsmarkedsregulering i et utvidet EU og EØS er tema for Formula-prosjektet, som inviterer til internasjonal avslutningskonferanse på

Thon Hotel Vika Atrium i Oslo 22. - 23. mars 2012. Prosjektet er ledet av professor Stein Evju, Institutt for Privatrett, Universitetet i Oslo, i samarbeid med Fafo. (Fafo Østforum, 06.03.12) [Les mer](#)

Ny artikkel: Post-accession migration in construction and trade union responses in Denmark, Norway and the UK. Fafo-forsker Line Eldring har sammen med Ian Fitzgerald ved Northumbria University og Jens Arnholtz ved FAOS, Københavns Universitet, skrevet artikkelen «Post-accession migration in construction and trade union responses in Denmark, Norway and the UK». Artikkelen sammenligner fagforeningenes responser på arbeidsinnvandring i byggebransjen i Oslo, København og Nord-England. I alle landene har fagforeningene forsøkt å

organisere østeuropeiske arbeidsinnvandrere, med størst suksess i Norge. (Fafo Østforum, 05.03.12) [Les mer](#)

NYHETSSAKER FRA VÅR NYHETSTJENESTE

ALLMENNGJØRING OG SOSIAL DUMPING

[Temaside om allmenngjøring](#)

Allmenngjøringsforskriften for renholdsbedrifter regulerer også minstelønn til sommervikarer. Dagens renholdsoverenskomst § 2 (1) åpner for at det kan inngås lokal avtale om at sommervikarer ikke skal avlønnes etter overenskomstens lønnssetser. NHO Service gjør oppmerksom på at allmenngjøringsforskriften imidlertid stenger for slik lokal avtale. (NHO Service, 14.03.12) [Les mer](#)

Nyhets saker om sosial dumping

Stortingsmelding om sosial dumping i 2013. - Useriøse arbeidsgivere og mer sosial dumping og arbeidslivskriminalitet er en økende utfordring i enkelte bransjer. Vi trenger arbeidskraft fra Europa, men det skal være på anstendige

vilkår som ikke utnytter den enkelte, sier Anette Trettebergstuen. - Vi har allerede gjennomført to handlingsplaner mot sosial dumping, og evalueringsrapporten fra Fafo viser at de virker. Men vi er ikke fornøyd. Vi vil derfor legge fram en stortingsmelding om sosial dumping i 2013, der vi peker fremover og kommer med nye tiltak mot dette uvesenet som vi må holde fullt fokus på fremover, sa Trettebergstuen. (Arbeiderpartiet, 14.03.12) [Les mer](#)

Nasjonal konferanse høsten 2012 om innsatsen mot useriøsitet og sosial dumping. Arbeidsminister Hanne Bjurstrøm inviterer høsten 2012 til nasjonal konferanse om innsatsen mot sosial dumping, med særlig

oppmerksomhet på allmenngjøringsordningen. Fafo har evaluert de mest sentrale tiltakene i regjeringens handlingsplaner mot sosial dumping, og evalueringsrapporten vil være en del av bakteppet for konferansen. (Arbeidsdepartementet, 05.03.12) [Les mer](#) Se også: [Bjurstrøm vil drøfte allmenngjøringsordningen](#) (LO-Aktuelt, 06.03.12) [Les mer om, og last ned, Fafo-rapporten Evaluering av tiltak mot sosial dumping](#)

Skanska avdekker svart arbeid og sosial dumping. Skanska går grundig til verks mot sosial dumping og svart arbeid i bygg- og anleggsbransjen. – Vi har avdekket dette på en del av våre prosjekter, sier regionsdirektør for Buskerud, Vestfold og Telemark, Are Eliassen, som forteller at dersom Skanska er i tvil om arbeiderne får de rettighetene de har krav på av underentreprenørene, så etterspør de dokumenter som lønnslistene, lønnsutbetaling, arbeidskontrakter og innkvartering av håndverkere. (Vestfold Blad, 01.13.12) [Les mer](#)

Regjeringen vedtar EUs vikarbyrådirektiv tross SV- og Sp-dissens. Statsminister Jens Stoltenberg og arbeidsminister Hanne Bjurstrøm informerte Aps stortingsgruppe i ettermiddag om at regjeringen vil innlemme EU-direktivet om vikarer og utleie i norsk rett. Fordi regjeringspartnerne tar dissens, må Ap søke støtte hos opposisjonspartiene når saken kommer til Stortinget. Norges ja til direktivet vil være ledsaget av et politisk følgebrev, en erklæring som redegjør for at norsk arbeidsmiljølov fortsatt skal gjelde. (Dagbladet, 07.03.12) [Les mer](#) Se også: [SV og Sp tapte slaget om vikarene](#) (Dagens Næringsliv, 08.03.12)

NHO Service: – Vikarbyrådirektivet vil rydde opp i bemanningsbransjen. – Mange useriøse bemannings-selskaper vil forsvinne fra Norge når vikarbyrå-direktivet innføres. Sosial dumping vil ikke lenger være et problem som knyttes til bemanningsbransjen. Det sier fagsjef Even Hagelien i NHO Service, som organiserer de største bemanningsselskapene her i landet. - Vi vet det er mange små selskaper som leier ut arbeidskraft fra utlandet. Utfordringen ligger på kontrollsiden og hvordan man skal avsløre selskaper som leier ut i strid med norske lover, sier Fafo-forsker Kristine Nergaard, som ikke tror alle useriøse aktører i bemanningsbransjen forsvinner når direktivet innføres neste år. (Newswire, 08.03.12) [Les mer](#)

- Vikarbyrådirektivet gir rettigheter til de som lettest blir utnyttet i dag, nemlig vikarer. – Fagbevegelsen må kjempe mot høyresida, ikke mot Arbeiderpartiet, var arbeidsminister Hanne Bjurstrøms budskap da hun holdt åpningsinnlegget på LOs student- og ungdomskonferanse i helga. - Sosial dumping er en trussel mot hele Norge, sa Bjurstrøm. Hun trakk fram vikarbyrådirektivet som en viktig milepæl i kampen mot et hardt arbeidsliv. (Magasinett, 05.03.12) [Les mer](#)

SV tar dissens mot vikarbyrådirektivet. Landsstyret i SV har vedtatt å ta ut dissens dersom flertallet i regjeringen vedtar å innføre EUs vikarbyrådirektiv. – Direktivet øker risikoen for at arbeidsmiljøloven svekkes, og direktivet vil føre til at vi må tillate at flere må jobbe som vikar og færre få fast jobb, sier arbeidspolitisk talsperson i SV, Karin Andersen. (SV, 06.03.12) [Les mer](#) Se også: [SVs ressurside om direktivet](#) [SV tar dissens i vikar-striden](#) (NRK, 02.03.12) [SV går mot vikarbyrådirektivet](#) (SV, 02.03.12) [Fagforbundet: Ap og Sp må følge SV i vikarbyrådirektivet](#) (Fagforbundet, 02.03.12)

LO krever Handlingsplan 3 mot sosial dumping, rettet mot useriøs inn- og utleievirksomhet. – Vi er skuffet over at regjeringen, mot LOs klare råd, vil innføre vikarbyrådirektivet i norsk rett, sier LO-leder Roar Flåthen. I forbindelse med implementeringen av vikarbyrå-direktivet krever LO en ny Handlingsplan 3 mot sosial dumping, rettet mot useriøs inn- og utleievirksomhet. (LO, 07.03.12) [Les mer](#) Se også: [Flåthen er skuffet over at regjeringen innfører noe han egentlig er for](#) (Dagens Næringsliv, leder, 09.03.12)

Stoltenberg: - Ap må bestemme selv om vikarbyrådirektivet. - Det er selve EØS-traktaten, ikke EUs vikarbyrå-direktiv, som kan utfordre våre arbeidsmiljøbestemmelser, sa statsminister Jens Stoltenberg da han innledet på Rogaland Aps årsmøte. - Først mente LO det samme som øvrig europeisk fagbevegelse. Det er ikke gitt at vi skal automatisk skal snu fordi LO snur, sa Stoltenberg. (Dagbladet, 03.03.12) [Les mer](#) Se også: ["Rogaland-opprøret" mot EUs vikarbyrådirektiv ble aldri noe av](#) (Aftenposten, 04.03.12)

FREMSKRIVNING AV INNVANDRERBEFOLKNINGEN

I 2040 vil nesten halvparten av Oslos befolkning ha innvandrerbakgrunn. SSB har for første gang beregnet hvor mange innvandrere og norskfødte med to innvandrerforeldre det blir i landets fylker og i noen større kommuner fram mot 2040. Særlig i områdene rundt de store byene kan det bli svært rask vekst i årene framover. I Oslo vil nesten halvparten av befolkningen om 30 år være innvandrere eller norskfødte barn av innvandrere, og av dem vil om lag sju av ti ha bakgrunn fra land utenfor EU/EØS-området. Rapporten har delt inn innvandrere og deres norskfødte barn i tre landgrupperinger. (SSB, 13.03.12) [Les mer](#) Se innvandrerframskrivninger fordelt på regioner for [landgruppe 2 \(østeuropeiske EU-medlemmer\)](#) Rapporten [Regional framskrivning av antall innvandrere 2011-2040](#) er skrevet av Inger Texmon, SSB.

- Høy arbeidsinnvandring og lav rente øker risikoen for boligboble. Sjefsøkonom i Nordea Norge, Steinar Juel frykter betydelig smell for norsk økonomi. Han har tidligere påpekt to faktorer som øker risikoen for boligboble; høy arbeidsinnvandring og lav rente. I går meldte Statistisk sentralbyrå (SSB) at i 2040 vil nesten halvparten av Oslos befolkning enten være innvandrere eller barn av to innvandrerforeldre. I dag besluttet Norges Bank å kutte styringsrenten med 0,25 prosentpoeng til 1,5 prosent. (Dagbladet, 14.03.12) [Les mer](#)

Innvandring er en global trend som gir Norge muligheter, men også utfordringer. – Nei, jeg er ikke bekymret. Men det høye antallet viser at vi får en stor jobb med å integrere innvandrerne, sier Oslos ordfører Fabian Stang. – Jo flere innvandrere det blir, jo vanskeligere vil det være å få til en god integrering, sier Siv Jensen (FrP). – Norge har hatt nytte av den høye arbeidsinnvandringen de siste årene. Integrering blir en del av utfordringene, men kommunene rundt om i hele landet har høstet gode erfaringer og vil håndtere utfordringene, sier statssekretær Dag-Henrik Sandbakken (Sp) i Kommunal- og regionaldepartementet. (Vårt Land/NTB, 13.03.12) [Les mer](#)

Forskere mener Norge er helt avhengig av den økende arbeidsinnvandringen til landet. Mange uttrykker frykt for at innvandrerne skal skyve nordmenn ut av arbeidsmarkedet, men dette er det overhodet ikke grunn til, ifølge forskningssjef ved Fafo, Anne Britt Djuve. – Det har vært en voldsom vekst av norske arbeidsplasser de siste årene som vi ikke kunne ha fylt uten arbeidsinnvandringen. Den er helt avgjørende for den økonomiske veksten Norge har hatt, sier Djuve. (VG, 13.03.12) [Les mer](#)

FrP: - Store utfordringer. Siv Jensen vil stramme inn innvandringspolitikk og gi færre opphold i Norge. – Det er store forskjeller på hvilke integreringsutfordringer ulike innvandrere bringer med seg. Norge har fortsatt et stort behov for arbeidskraft, og arbeidsinnvandringen fra Øst-Europa har helt andre integreringsutfordringer enn innvandring fra Øst-Afrika, sier Jensen. (FrP, 13.03.12) [Les mer](#)

Kommentar: Er den norske velstandsauken over? Produktivitetsveksten i Norge ser ut til å vera i kraftig nedgang. BNP går opp samstundes som auken i produktiviteten går ned. Arbeidsinnvandringa gjer at realinntekta for AS Norge går opp samla sett, men går ned per innbyggjar. Det vi har gjort, er å transformera oljeinntektene til ein ny tenarskap. Svenske servitørar og polske snikkarar dominerer innvandringsstatistikken. I staden for å arbeida hardare og betre importerer vi no tenarar for å arbeida for oss, skriver Jon Hustad i en kommentar (Dag og Tid, 16.03.12) [Les kommentaren](#)

Kommentar: - Nå teller de oss. - Nye tall fra SSB viser at i 2040 vil nesten halvparten av Oslos befolkning ha innvandrerbakgrunn. Tredje-generasjon er ikke med i tallene, for eksempel barn født som resultat av henteekteskap hvor den ene parten er norsk. Et sted må grensen settes, og etterkommerne har da heller aldri innvandret til landet. Regnestykkene er et minefelt. skriver Astrid Meland, kommentator i VG. - Enkelt sagt: De som vil ha en mer liberal innvandringspolitikk, har en tendens til å underdrive tallet. De som vil ha en strengere innvandringspolitikk, har en tendens til å snakke om høyere tall. (VG, 13.03.12) [Les mer](#)

Røsland: - Det store flertallet av innvandrere til Oslo er arbeidsinnvandrere. Byrådsleder Stian Berger Røsland (H) i Oslo er ikke bekymret over de nye innvandrings-beregningene. – Man lever i en global tidsalder hvor folk flytter på seg og drar over landegrensene. Oslo har alltid vært en internasjonal by og en by med innflyttere. Det vi ser her er tendenser vi også ser i resten av verden, sier byrådsleder Røsland. – Og på et eller annet tidspunkt må vi si at disse er Oslo-barn, ikke innvandrerbarn, sier han. (VG, 13.03.12) [Les mer](#)

FrP – Urovekkende, Venstre: – Ressurs. Fremskrittspartiets Jon Helgheim mener økningen i antall innvandrere er urovekkende, mens både Ap, Venstre og SV ser på innvandring som en nødvendig ressurs for Drammen. (Drammens Tidende, 14.03.12) [Les mer](#)

NHO: - Innvandring fyller de nye jobbene som skapes.

Jens Stoltenberg sier i et intervju med Dagens Næringsliv mandag at det vil skapes opp mot [70.000 nye arbeidsplasser i Norge](#) gjennom 2012 og 2013. Rådgiver Alf Åge Lønne NHO sier til E24 at disse jobbene i hovedsak vil fylles av arbeidsinnvandrere. - I perioden 2004-2010 ble det skapt 280.000 nye jobber netto, og om lag 6 av 10 av disse jobbene gikk til personer med bakgrunn fra andre land enn Norge, sier Lønne. (E24, 12.03.12) [Les mer](#)
Se også: [NAV: Utlendinger gjør viktige jobber](#) (NRK Sørlandet, 09.03.12)

Vekst i alle landsdelar. - Me blir stadig fleire i Noreg, veksten kjem i alle fylke og i rekordmange kommunar. Det er den historisk høge arbeidsinnvandringa som forklarar det meste av den gode utviklinga dei siste åra. Årsaka til dette er sjølvstyggt at me har ein god arbeidsmarknad i alle delar av landet, skriver kommunal- og regionalminister Liv Signe Navarsete i et avisinnlegg (Kommunal- og regionaldepartementet, 02.03.12) [Les innlegget](#)

Dårlige tider sør i Europa gir Norge tilgang på høyt utdannet arbeidskraft. Kirkens Bymisjon i Bergen deler ut mat fra butikkene som snart går ut på dato. Få snakker norsk, det går i spansk, portugisisk, polsk, rumensk. De frivillige har merket en stor økning blant søreuropeere, i hovedsak fra Spania. - Søreuropeerne er på en måte den nye polske arbeidskraften. Men mens polakkene er snekkere, rørleggere og har fagutdannelse, har mange av disse høyere utdanning, sier professor Kjell Gunnar Salvanes ved Norges Handelshøgskole. (Dagbladet, 02.03.12) [Les mer](#) Se også: [NAV og Caritas venter ny strøm av søreuropeere på jobb](#) (Aftenposten, 07.03.12) [Til Norge for å finne jobb og en ny fremtid](#) (Aftenposten, 07.03.12)

ANDRE NYHETER

Trenger mer regulering av mindre bedrifter. Den nordiske bygnings- og trearbeiderføderasjonen (NBTF) mener små og mellomstore bedrifter innen bygge- og anleggsbransjen fortsatt trenger nasjonal regulering og EU-regulering. NBTF vedtok følgende uttalelse: "Uten EU-regulering, uten nasjonal regulering og uten håndhevelse av disse reguleringene, vil bygge- og anleggsbransjen bli enda mer sårbar overfor sosial og økonomisk juks, urettferdig konkurranse og sosial dumping og et meget risikofylt arbeidsmiljø på byggeplassene våre." (Fellesforbundet, 14.03.12) [Les mer](#)

Kronikk: Må stimulere til økt arbeidsinnvandring.

- Sosialdemokratiet er mer opptatt av å «eie» den nordiske modellen enn av å fornye den, skriver Kristin Clemet, leder i Civita. Hun etterlyser reformer som gjør det attraktivt for flere å arbeide mer, og ønsker økt arbeidsinnvandring. - Adgangen til midlertidig arbeid bør bli bedre, og det bør bli lettere å kombinere arbeid og trygd. Vi bør i tillegg gjøre mer for å få flere innvandrere i arbeid raskt og for å stimulere til økt arbeidsinnvandring, skriver Clemet. (Dagbladet, 07.03.12) [Les kronikken](#)

NHO: Norge trenger svensker. Hvert år kommer tusenvis av svensker til Norge for å jobbe. – Veldig bra for oss, sier NHO. Arbeidsinnvandringen fra Sverige har økt mye de siste årene, særlig etter finanskrisen i 2008. I dag jobber rundt 50 000 svensker rundt om i landet. – Det er kjempebra at svenskene synes arbeidsmarkedet i Norge er attraktivt. Vårt hodebry er å skaffe nok arbeidskraft, sier seniorrådgiver Jon Uthus i NHO Trøndelag. (NRK Trøndelag, 06.03.12) [Les mer](#)

Industrien trenger arbeidsinnvandring.

Medlemsbedriftene i Norsk Industri har et stort behov for både fast ansatte og innleid arbeidskraft de nærmeste årene. Det skyldes ikke minst økt aktivitet i på kontinentalsokkelen med rekordhøye investeringer i oljesektoren i år. Norsk industri trenger arbeidskraft og ønsker utlendingene velkommen. (Nordlys / ANB, 01.03.12) [Les mer](#)
Se også: [Kommentar Baard Mejdell Johannesen: Norge i vekst: 5, 6 eller 9 millioner?](#) (Nettavisen, 01.03.12) [Kommentar Erna Solberg: - Vi må bli bedre på å lokke til oss kloke hoder](#) (E24, 28.02.12) [Spår masseinnvandring til Norge](#) (Dagbladet, 27.02.12)

Arbeidsinnvandring hovedårsak til mannsoverskotet.

Medan det 1. januar 2011 for første gong var eit mannsoverskot her i landet, på knapt 1 400, var det 1. januar i år busett 11 900 fleire menn enn kvinner. Det er ulike årsaker til dette veksende mannsoverskotet, men arbeidsinnvandring frå utlandet, særleg sidan 2006, har hatt mest å seie. Talet på utanlandske statsborgarar i Noreg voks i 2011 med 38 000, til drygt 407 000. Det var nok ein gong talet på polske statsborgarar som auka mest. Blant dei polske statsborgarane var 67 prosent menn. (SSB, 14.03.12) [Les mer](#)

Kommentar: Språkoppplæring av utenlandske arbeidere. - Polske og andre utenlandske arbeidere er avgjørende viktige for oss, og det trengs flere av dem i årene som kommer. Med dette følger språk- og kulturutfordringer som har betydning for sikkerheten i arbeidslivet. Kunne overhyppigheten av alvorlige arbeidsulykker som rammer utenlandske arbeidere, ha vært redusert med bedre språk- og kulturoppplæring? spør Helge Årsvoll i et avisinnlegg. (Stavanger Aftenblad, 04.03.12) [Les mer](#)

Danmark: Regjeringen foreslår ID-kort og bøter i kampen mot sosial dumping og svart arbeid. Dagen etter at dansk fagbevegelse og Dansk Byggeri inngikk en avtale for de neste to årene, kommer den danske regjeringen med et forslag som skal demme opp for sosial dumping og svart arbeid i bryggeribransjen. Overenskomsten inneholdt ingen av fagbevegelsens ønsker for tiltak mot sosial dumping. Regjeringens forslag er nå en håndrekning i kampen mot svart arbeid. (Dansk LOs ugebrev A4, 02.03.12) [Les mer](#)

Svært populært å studere norsk i Polen. Årlig tar man opp 24 studenter til norskstudiet ved Adam Mickiewicz-universitetet i Poznan, Polen. For hver søker som får plass, får 23 søkere avslag. Dette gjør norskstudier ved dette universitetet til Polens vanskeligste studium å komme inn på. Økt arbeidsutvandring fra Polen til Norge kan være en forklaring på hvorfor så mange polakker ønsker å studere norsk. (Studier i Utlandet, 14.03.12) [Les mer](#)

Arbeidsledigheten i Europa stiger til nye høyder. Gjeldskrisen i Sør-Europa er i ferd med å skape en hel generasjon arbeidsledige i enkelte land. I Spania er 23,3 prosent ledige. I aldersgruppen under 25 er tallet hele 49,9 prosent. I Norge har arbeidsinnvandringen de siste årene i stor grad kommet fra land som Polen, Litauen, Latvia og Estland. Men tallene fra EU viser at arbeidsledigheten går tilbake i disse landene. (Aftenposten, 01.03.12) [Les mer](#)

FLERE NYHETER finner du på [Fafo Østforums nettside](#)

[Nyhetsarkivet](#)

[Bakgrunn](#)
[Deltakere](#)
[Kontakt](#)

Fafo Østforum er en forskningsstøttet møteplass som gir oppdatert kunnskap om virkningene av EU/EØS-utvidelsene, arbeids- og bedriftsvandringer, endringer i politikktutforming og innsikt i praktiske erfaringer. Gjennom seminarer og nettside er Fafo Østforum en kunnskapsleverandør på temaet. Forumet har i dag 18 deltakere - bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser. Forumet er åpent for flere deltakere. Interesserte kan ta kontakt med Fafo Østforums prosjektleder [Line Eldring](#).

[FoU](#)
[Off dokumenter](#)
[Statistikk](#)
[Andre publ](#)
[Fafo Østforum publ](#)

På [nettsiden](#) finner du nyhetsklipp om EU-utvidelsen, informasjon om Fafo Østforums aktiviteter, derav program for kommende seminarer og foredragsfoiler fra tidligere seminarer. I Kunnskapsbasen finner du en rekke publikasjoner, se linker i venstre kolonne.

[Bestill nyhetsbrev](#)
[Avbestill](#)
[Nyhetsbrevarkiv](#)

Om nyhetsbrevet: Fafo Østforums elektroniske nyhetsbrev sendes ut jevnlig, og gir deg informasjon om Østforums seminarer, nye publikasjoner, samt tematisert utvalg av nyhetssaker fra vår nyhetstjeneste. Det er gratis å abonnere på nyhetsbrevet. Utskriftsvennlig pdf-versjon av nyhetsbrevene finner du i nyhetsbrevarkivet.

Kontakt:

Fafo, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Borggata 2b. [Google kart](#)
Tlf: (+ 47) 22 08 86 00. Fax: (+ 47) 22 08 87 00 www.fafo.no